

EU/CARIFORUM PROGRAMME

"SUPPORT TO THE COMPETITIVENESS OF THE RICE SECTOR IN THE CARIBBEAN"

EDF IX CARIFORUM/EC AGREEMENT NO. 9052 REG. 7641/000;

9 ACP RPR 006

Rapport

NEEDS AND OPPORTUNITY ANALYSIS SURVEY

**Enquête ter bepaling van de behoefte en kansen van de
rijstverwerkende industrie in Suriname**

G. Sewradj,

October 2006

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Bevindingen	22
Lijst van tabellen	
Tabel 1: Distributiematrix Verwerkers	6
Tabel 2: Producten	8
Tabel 3: Bedrijfsactiviteiten	9
Tabel 4: Vragenlijst	10
Lijst van grafieken	
Grafische weergave tabel 2	8
Grafische weergave tabel 3	9
Grafische weergave tabel 4: vragen 1 – 6	11
Grafische weergave tabel 4: vragen 7 – 10	13
Grafische weergave tabel 4: vragen 11, 12, 15, 16	16
Grafische weergave tabel 4: vraag 13	17
Grafische weergave tabel 4: vraag 14	18
Grafische weergave tabel 4: vragen 17 -21	21

1. Inleiding

Uit het 9^e Europees Ontwikkelingsfonds heeft de EU € 24.000.000,- beschikbaar gesteld voor de rijstsector van het Caribische gebied. Voor Suriname is een bedrag van € 9.255.000,- gealloceerd met als doel de winstgevenheid te vergroten en de duurzaamheid van de rijstindustrie te verzekeren. Het project omvat de navolgende vier deelprogramma's:

- 1) Technische Assistentie (TA)
- 2) Training en Seminars
- 3) Waterrehabilitatie
- 4) Financieringsfaciliteit

Het TA-programma houdt in dat deskundigen ter beschikking zullen worden gesteld van de overheid alsmede de private sector en deze van advies zullen dienen betreffende onder andere:

1. het Overliggend Waterschap MCP, o.a. inhoud van het staatsbesluit, overgangsfase, nieuwe organisatie.
2. de inliggende waterschappen, o.a. verkiezingen, inwerken van nieuwe bestuurders, decentralisatie, onderhoud.
3. rijstverwerking, o.a. productverbetering, standaardisatie, kwaliteitsbewaking, voedselveiligheid.
4. het opstellen van businessplannen en kredietaanvragen.
5. Zaaizaadvoorziening.
6. de inhoud en organisatie van onderzoek en voorlichting, o.a. het functioneren van ADRON in de toekomst.
7. de versterking van belangenorganisaties zoals VRE en SPBA.
8. de nadere uitwerking van een nationaal rijstbeleid en de organisatie van de uitvoering daarvan d.m.v. een Productschap.

Het verbeteren van de concurrentiepositie van padieverwerkers behoort eveneens tot één van de activiteiten van het TA-programma. De verwerking en verliesreductie expert Ir. R. Elmont maakt ook deel uit van het TA-team en zal de rijstverwerkings-industrie technische bijstand verlenen. De heer Elmont heeft uit ervaring en eerdere studies het volgende geconstateerd bij de rijstverwerkingsbedrijven:

1. Slecht onderhoud en schoonmaak van fabrieken en omgeving.
2. Vaak niet stof vrij, veel lekkages van slijpmeel en stof en onvoldoende afzuiging van machines.
3. Niet regelmatig schoonmaken van de binnenkant van machines.
4. Het niet ontmantelen van niet in bedrijf zijnde machines waardoor ophoping van stof en insecten plaatsvindt.
5. De constructie van gebouwen voldoet niet.
6. Geen goed controlesysteem op terugstorten van gelekt product.
7. Ontbreken van adequate laboratoriumfaciliteiten en een procescontrole systeem.
8. Er is vaak geen sprake van systematische bestrijding van insecten en andere plagen (ratten, vogels)

9. De werkomgeving voor personeel is als gevolg van het bovenstaande slecht. De consequentie hiervan is dat goed gekwalificeerd personeel een betrekking in de rijstsector niet aantrekkelijk vindt.
10. Tenslotte motiveert zo'n omgeving het personeel niet om een goede kwaliteit te handhaven.

Daarom is het nodig een voedselveiligheids- en kwaliteitsmanagementsysteem (QMS) voor de Surinaamse rijstverwerkende industrie in te voeren dat de basis zal zijn voor verdere verbetering van de winstgevendheid van de Surinaamse rijst op de exportmarkt.

Met het voedselveiligheids- en kwaliteitsmanagementsysteem wordt gestreefd:

1. de efficiëntie van de rijstverwerkende installaties te verbeteren.
2. de post-harvest verliezen te verminderen.
3. de (export)producten te standaardiseren door verbetering van de procescontrole en kwaliteitsmanagement.
4. een voedselveiligheidssysteem te introduceren.

Het tentatief werkprogramma ziet er als volgt uit:

1. Een één-daagse workshop met de verwerkingsindustrie om de "Needs and Opportunity Analysis" survey te bespreken en de behoeften vast te stellen.
2. Een workshop van 2-3 dagen om een concept *Quality Management Systeem* (QMS) te bespreken en vast te stellen. Aan deze workshop zullen deelnemen verwerkers, ISO en HACCP experts en andere relevante belanghebbenden.
3. Invoeren van de QMS als nationale industrie standaard.
4. Invoering van het QMS-systeem in geselecteerde molens.
5. Training van managers, operators/supervisors en kwaliteitscontroleurs/ managers.
6. Invoering van HACCP/ISO systemen in geselecteerde molens en voorbereiding voor certificering.
7. Assisteren van de verwerkingsbedrijven bij het opstellen van projectvoorstellen ter financiering via de Financieringsfaciliteit.
8. Assisteren van de verwerkingsbedrijven bij het verbeteren van de opstelling van de machines en het management van de verwerkingsinstallaties.
9. Het verbeteren van de functionering van de Vereniging van Rijstexporteurs (VRE).

Om dit programma verder te kunnen uitwerken en uitvoeren zodat het voldoet aan de behoeftes van de sector en daadwerkelijk een bijdrage kan leveren aan de verbetering van de efficiëntie en concurrentiepositie van de rijstverwerkende industrie, is door de verwerking en verliesreductie expert en de consultant G. Sewradj een korte vragenlijst opgesteld. De "Needs and Opportunity Analysis" vragenlijsten gedistribueerd aan 24 molenaars in de districten Paramaribo, Saramacca, Coronie en Nickerie. De consultant bezocht deze bedrijven om de respondenten te assisteren bij de invulling van de vragenlijsten.

In een eendaagse workshop zal van gedachte worden gewisseld over de verzamelde informatie van deze inventarisatie alsmede data verzameld in eerdere onderzoeken.

Tijdens deze workshop zal eveneens gedebatteerd worden over de inhoud en uitvoering van het voedselveiligheids- en kwaliteitsmanagementsysteem programma.

In de navolgende tabellen zijn de reacties en opvattingen van de geënquêteerden weergegeven.

Tabel 1: Distributiematrix verwerkers

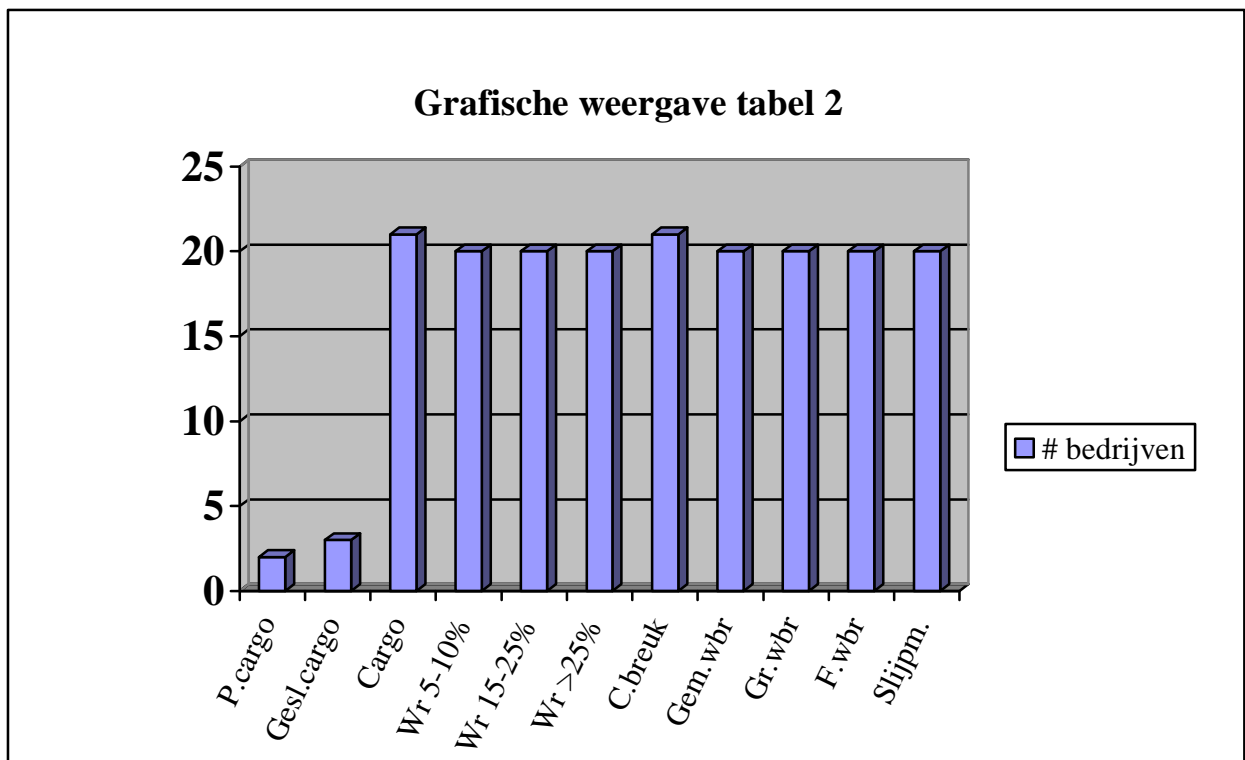
Regio	Nr.	Bedrijf	Bedrijfsleider	Adres	Tel.nr./Fax	E-mail
Nickerie						
Westelijke polders	1	D. Ramadhin	B. Ramadhin	Mandja Veiraweg serie C #16-17	232218-210219 (T) 210220-211152 (F)	siwan@sr.net
	2	Inter Rice	Dharm	Biswamitreweg	8656410	
	3	Jawalapersad	S. Jawalapersad	Mandja Veiraweg	231936 (T) 211237 (F)	
	4	Machinale Landbouwbedrijf Nanni N.V.	N. Bihari	Van Idsingaweg #286	231970-210336 (T) 231453 (F)	
	5	Manglies*	I. Manglie	Karachiweg	231700	
	6	N.V. B. Karaya	B. Karaya	Cassaveweg #26	231609 (T) 211304 (F)	b.karaya@sr.net
	7	N.V. Narvin	R. Narsing	Jakartaweg 34	212161-8564922 (T) 212162 (F)	
	8	Rijstbedrijf R. Rigpal	R. Rigpal	v.Drimmelenpolder serie D #19-20	231045-210224-8522355 (T) 210225 (F)	
	9	Rijstbedrijf W. Ishaak	H. Ishaak	Corantijnpolder C #4b	231666	
	10	Rijstbedrijf MLA Mahawatkhon	M.L.A. Mahawatkhon	Biswamitreweg #6	212022-212280 (T) 212280 (F)	nvcharin@sr.net ramaanup@yahoo.com
	11	Rijstpak N.V.	N. Soechit	Lalla Rookhweg #34	491266-491307 (T) 491869 (F)	rijstpak@sr.net

Regio	Nr.	Bedrijf	Bedrijfsleider	Adres	Tel.nr./Fax	E-mail
Oostelijke polders	12	Husrah Agriculture N.V.	M.S. Nazir	Longmay #60	236087 (T) 236137 (F)	husrah_agrnv@sr.net
	13	Ini-Dia	E. Kromontono	Hamptoncourtpolder E #72	234145-234440 (T) 234145 (F)	
	14	Kassisingh	Th. Pritipalsing	Voorland Longmay #119	231249 (T) 231980 (F)	
	15	N.V. Rijst Exploitatie Mij. (N.V. REM)	M. Mangre, M.B. Kertosentono	Karan Anjar #71	231416 (T) 231193 (F)	kertomb@yahoo.com
	16	N.V. Rijsthandel Sahara	J. Bishesar	Corantijnpolder B #3	231396-211454 (T) 211453 (F)	sahara_nv@sr.net
	17	Rijstbedrijf Erven A.R. Laloe	M.A. Laloe	Voorland Longmay #61-62	236037 (T) 236191 (F)	
	18	Rijstbedrijf Jaggernath	S. Jaggernath	Hamptoncourtpolder serie E #30	234171 (T) 234380 (F)	
	19	Sunrice N.V.	H. Pahlad	Longmay #64	231276 (T) 231137 (F)	sunrice@sr.net
	20	Hira rijstbedrijf	J. Hira	Hiraweg # 23	220059	
	21	Tjin A Djie*	Tjin A Djie	Hamptoncourtpolder D #67	234156	
Coronie	22	Bertha's Coronie Rijstbedrijf N.V.	J.J.M. Hooplot	Soemberedjoweg #6	235410	balhema@cqlink.sr
Saramacca	23	Excel Rice N.V.	R. Oedit	Vierde rijweg #1	331168-331169 (T) 331167 (F)	excelrice_nv@sr.net n.v.dravin@sr.net
Kwatta	24	Peut et Content**	G. Gummels	Kwattaweg		

* geen reactie, * niet in productie sinds 2001

Tabel 2: Producten

Productomschrijving	# Bedrijven	Productomschrijving	# Bedrijven
Parboiled cargo	2	Cargo breuk	21
Geslepen parboiled	3	Gemengde witte breuk rijst	20
Cargo	21	Grove witte breukrijst	20
Witte rijst 5-10%	20	Fijne witte breukrijst	20
Witte rijst 15-25%	20	Slijpmeel	20
Witte rijst >25%	20	---	---

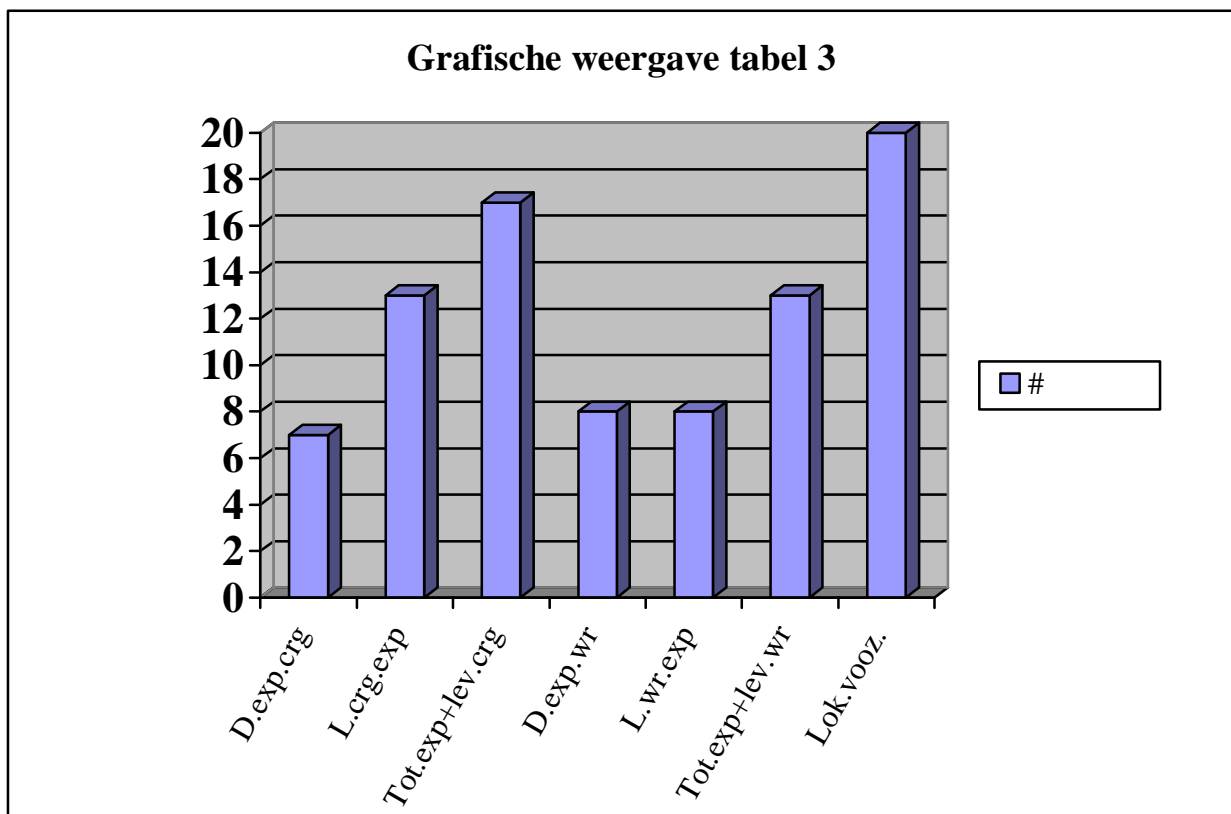

P. cargo: Parboiled cargo
 Gesl.Cargo: Geslepen parboiled
 Wr 5-10% : Witte rijst 5-10%
 Wr 15-25%: Witte rijst 15-25%
 Wr>25% : Witte rijst >25%

C. breuk: Cargo breuk
 Gem.wbr : Gemengde witte breuk rijst
 Gr.wbr: Grove witte breukrijst
 F.wbr: Fijne witte breukrijst
 Slijpm.:Slijpmeel

Tabel 3: Bedrijfsactiviteiten

Omschrijving	# Bedrijven
Directe export van cargo	7
Levering cargo aan exporteurs	13
Totaal export en levering aan exporters cargo	17
Directe export van witte rijst	8
Levering witte rijst aan exporteurs	8
Totaal export en levering aan exporters, witte rijst	13
Lokale voorziening	20

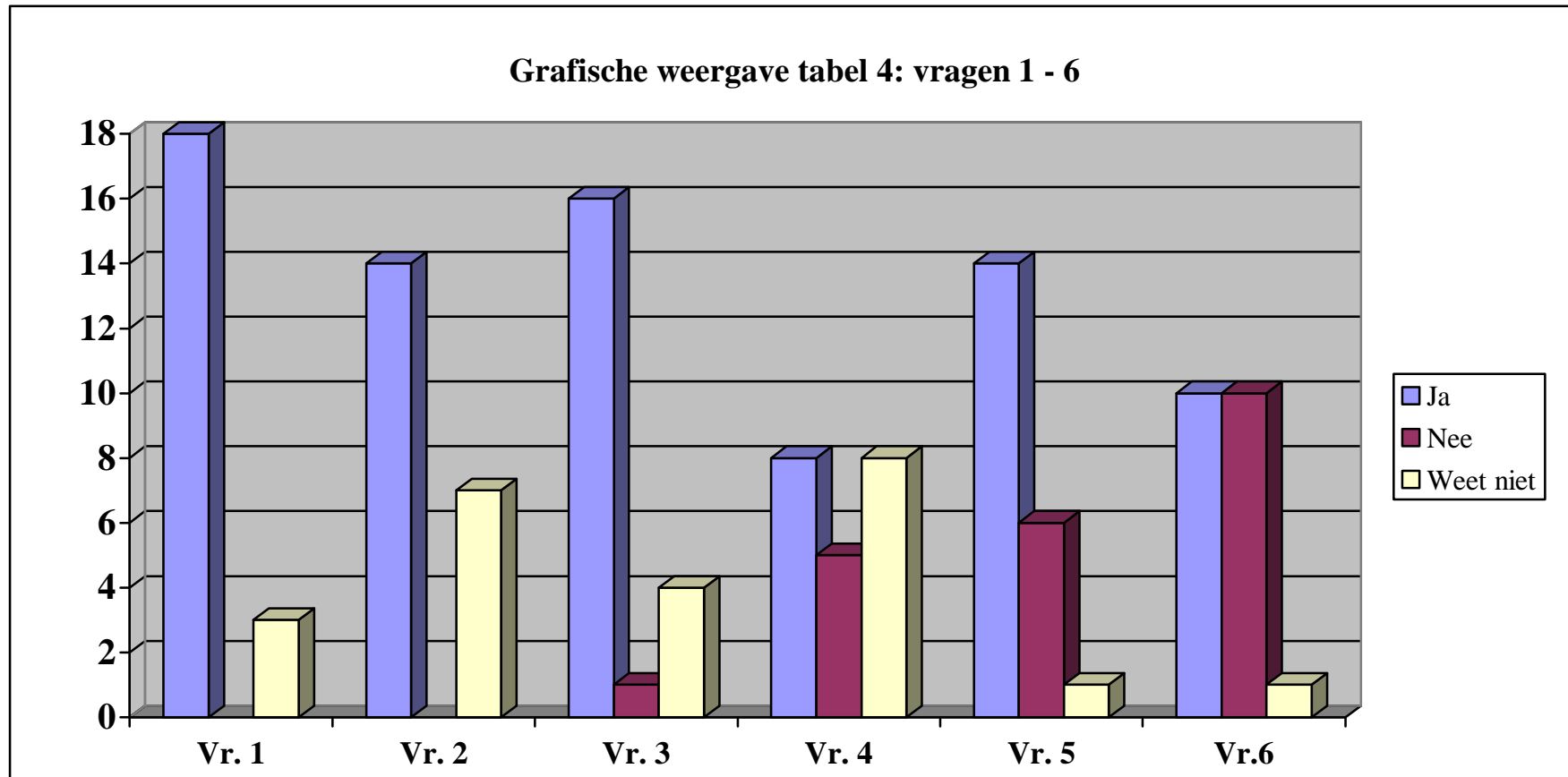

D.exp.crg: Directe export van cargo
L.crg.exp: Levering cargo aan exporteurs
Tot.exp+lev.crg: Totaal export en levering aan exporters cargo
D.exp.wr: Directe export van witte rijst
L.wr.exp: Levering witte rijst aan exporteurs
Tot.exp+lev.wr: Totaal export en levering aan exporters, witte rijst
Lok.vooz.: Lokale voorziening

Tabel 4: vragenlijst

#	Vraag	# bedrijven			Opmerkingen
		Ja	Nee	Weet niet	
1	Bent u bereid tot deelname aan een 3-daagse workshop met als doel het opstellen van een nationale code voor Good Manufacturing Practices (GPM) die is gebaseerd op de principes van HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points), food safety en de ISO-standaarden.	18	-	3	
2	Bent u bereid de in de workshop aangenomen GMP standaard vrijwillig te accepteren en in te voeren in uw bedrijf.	14	-	7	1 bedrijf gaat implementeren als het verplicht wordt gesteld door de overheid
3	Bent u bereid om in uw bedrijf permanent een Quality Manager aan te stellen die tenminste een Middelbaar opleidingsniveau heeft.	16	1	4	Zulke krachten zijn schaars
4	Bent u bereid tot een bijdrage in de kosten van het trainingsprogramma. Tot hoeveel SRD?	8	5	8	2 bedrijven bereid: SRD 1000 3 bedrijven bereid maar hangt af van bedrag
5	Heeft u medewerkers met Mulo of Middelbaar opleidingsniveau die kunnen deelnemen aan het geplande opleidingsprogramma. Geef aantal, functies en opleidingsniveau van managers en operators weer in de kolom opmerkingen.	14	6	1	2 bedrijven: medewerkers hebben het niveau niet, maar wel ervaring. 1 bedrijf is bereid personeel aan te trekken. 1 bedrijf: OD – HBO, bedrijfsleider en Quality manager – Mulo 1 bedrijf: operation managers – Havo, LTS 1 bedrijf heeft 10 medewerkers op dit niveau
6	Heeft u medewerkers in dienst die reeds eerder een training op het gebied van rijstverwerking en kwaliteits-management hebben gevolgd. Indien ja geef aantal en trainingen aan in de kolom opmerkingen.	10	10	1	4 bedrijven: 2 trainingen van ADRON 1 bedrijf training van Quality Masters 1 bedrijf training: rice processing and quality control van IDPM

Grafische weergave tabel 4: vragen 1 - 6

Vr.1: Bent u bereid tot deelname aan een 3-daagse workshop met als doel het opstellen van een nationale code voor Good Manufacturing Practices (GPM) die is gebaseerd op de principes van HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points), food safety en de ISO-standaarden.

Vr.2: Bent u bereid de in de workshop aangenomen GMP standaard vrijwillig te accepteren en in te voeren in uw bedrijf.

Vr.3: Bent u bereid om in uw bedrijf permanent een Quality Manager aan te stellen die tenminste een Middelbaar opleidingsniveau heeft.

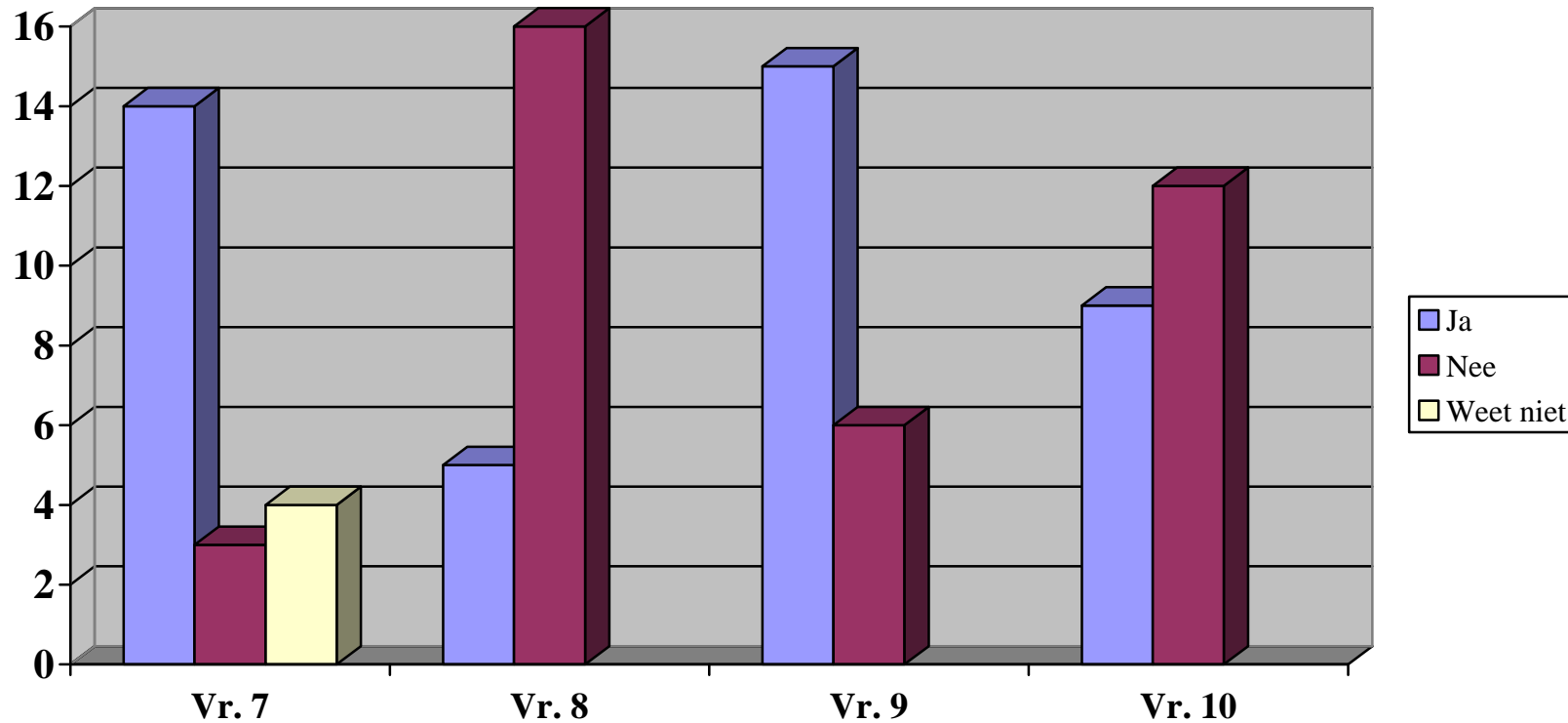
Vr.4: Bent u bereid tot een bijdrage in de kosten van het trainingsprogramma. Tot hoeveel SRD?

Vr.5: Heeft u medewerkers met Mulo of Middelbaar opleidingsniveau die kunnen deelnemen aan het geplande opleidingsprogramma. Geef aantal, functies en opleidingsniveau van managers en operators weer in de kolom opmerkingen.

Vr.6: Heeft u medewerkers in dienst die reeds eerder een training op het gebied van rijstverwerking en kwaliteitsmanagement hebben gevolgd. Indien ja geef aantal en trainingen aan in de kolom opmerkingen.

#	Vraag	# bedrijven			
		Ja	Nee	Weet niet	Opmerkingen
7	Bent u van plan om uw technische installaties in de komende 2 jaar te verbeteren. Geef een korte beschrijving van uw plannen in de kolom opmerkingen.	14	3	4	1 bedrijf: sortex, d-stoner, verpakkingssysteem. 4 bedrijven: drogen, slijpen en pellen. 1 bedrijf: droogstelsysteem, kafverbranding, gradingsysteem (ballon trieur in combinatie met roterende zeven), elektronisch oog, padie tafel.
8	Heeft u een trainingsprogramma voor uw staf en medewerkers. Zo ja, geef in het kort weer welke trainingen u verzorgt of laat verzorgen.	5	16	-	1 bedrijf: bediening pelmolen en droger. 2 bedrijven: on the job training 1 bedrijf: veiligheid, kwaliteitscontrole, pel-slijp rendement. 1 bedrijf: in de beginfase worden de medewerkers getraind.
9	Wordt uw kaf volledig in de buitenlucht gestort en verbrand. Zo ja, kunt u aangeven in de kolom opmerkingen wat dit u kost per ton kaf.	15	6	-	1 bedrijf: helft gestort, helft kafbrander. 1 bedrijf: in de rivier geloosd 1 bedrijf: verzameld kaf voor kafbrander, is van plan zo'n brander te installeren
10	Gebruikt u uw kaf (geheel of gedeeltelijk) als energiebron voor uw drogers of elektriciteitsopwekking. Zo ja, verstrek nadere informatie over het percentage van het kaf dat u als zodanig benut in de kolom opmerkingen	9	12	-	1 bedrijf: van plan kafbranders te installeren, rendement goed en financieel haalbaar 1 bedrijf: indien kafbranders goed functioneren is men bereid tot aanschaf over te gaan 1 bedrijf: Kafbranders hebben niet voldaan, arbeidsintensief 1 bedrijf: had wel kafbranders, maar in brand gevlogen. Verbetering vereist. 1 bedrijf: technische haalbaarheid en veiligheid dienen gegarandeerd te zijn.

Grafische weergave tabel 4: vragen 7 - 10

Vr.7: Bent u van plan om uw technische installaties in de komende 2 jaar te verbeteren. Geef een korte beschrijving van uw plannen in de kolom opmerkingen.

Vr.8: Heeft u een trainingsprogramma voor uw staf en medewerkers. Zo ja, geef in het kort weer welke trainingen u verzorgt of laat verzorgen.

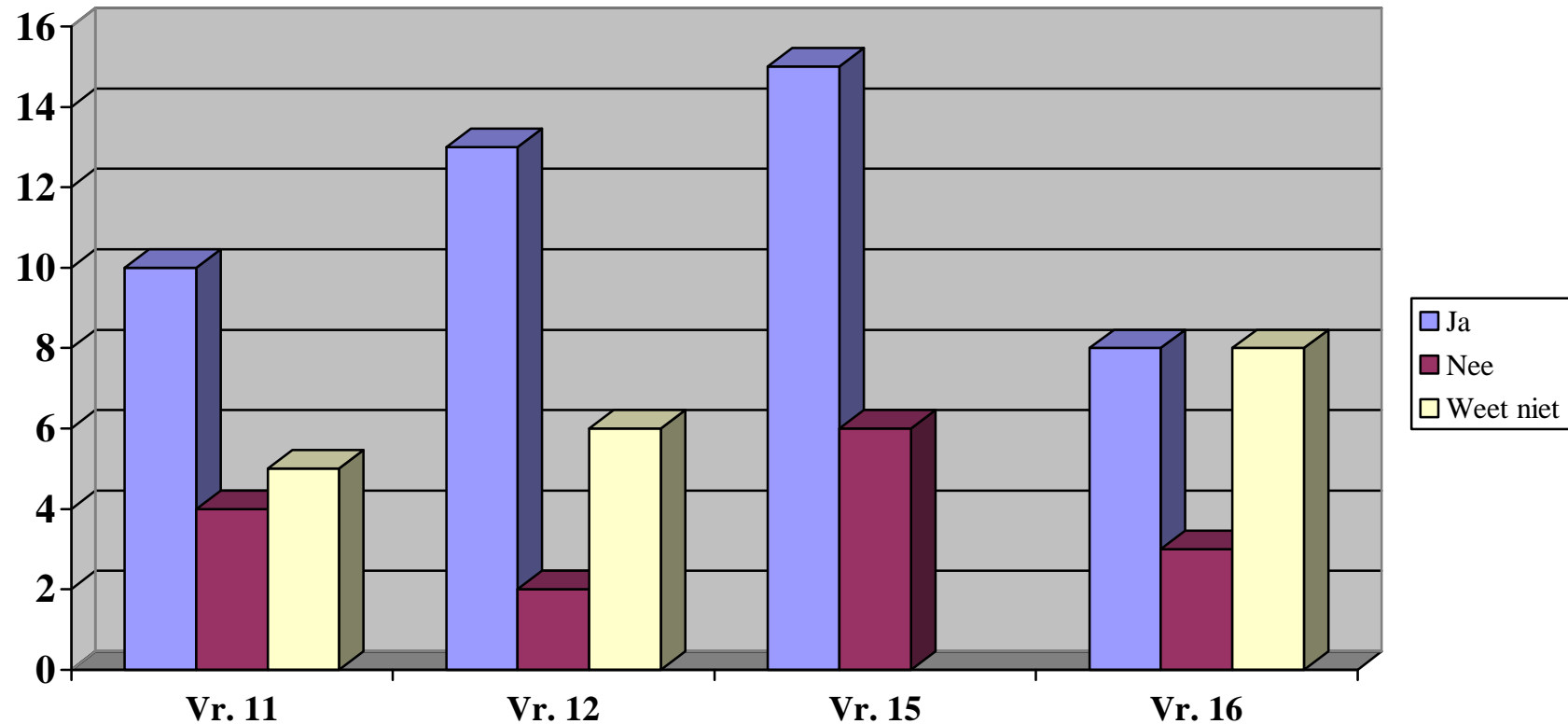
Vr.9: Wordt uw kaf volledig in de buitenlucht gestort en verbrand. Zo ja, kunt u aangeven in de kolom opmerkingen wat dit u kost per ton kaf.

Vr.10: Gebruikt u uw kaf (geheel of gedeeltelijk) als energiebron voor uw drogers of elektriciteitsopwekking. Zo ja, verstrek nadere informatie over het percentage van het kaf dat u als zodanig benut in de kolom opmerkingen

#	Vraag	# bedrijven			
		Ja	Nee	Weet niet	Opmerkingen
11	Bent u van plan zelf te investeren in systemen om uw kaf te benutten als energie bron of voor andere toepassingen. Zo ja, geef een korte beschrijving van uw plannen in de kolom opmerkingen.	10	4	5	2 bedrijven: hebben al kafbranders. 1 bedrijf: toekomst, oliebranders vervangen door kafbranders. 1 bedrijf: afhankelijk van EBS tarieven. 1 bedrijf: indien mogelijk electriciteit. 1 bedrijf: 100% drogen met kaf, denkt aan gebruik in de bouw.
12	Bent u van plan zelf te investeren in projecten om de toegevoegde waarde van uw producten te verhogen (rijstolie, ontbijtgranen, moderne verpakkingen, convenience producten). Zo ja, geef een korte beschrijving van uw plannen in de kolom opmerkingen.	13	2	6	3 bedrijven: indien financiën aanwezig 6 bedrijven: indien markt aanwezig. 1 bedrijf: kleine verpakkingen 1 bedrijf: verpakking. 1 bedrijf: marktonderzoek essentieel
13	Wilt u een aanvraag indienen voor de Financial Facility. Waarvoor? Indien u reeds een idee heeft van de kosten geef deze aan in de kolom opmerkingen.	-	-	-	1 bedrijf: leencondities dienen bekend te zijn
	a. Werkkapitaal	9	-	-	
	b. Verbetering indeling en aanschaf machines	14	-	-	
	c. Verbetering emplacement gebouw	11	-	-	
	d. Verbetering padie ontvangst	12	-	-	
	e. Verbetering droger	15	-	-	
	f. Verbetering padie opslag	11	-	-	
	g. Verbetering pel sectie	10	-	-	
	i. Verbetering opslag eind producten	12	-	-	
14	In welke periode zouden workshops en trainingen het best kunnen worden gehouden.	-	-	-	
	a. oktober – december 2006	6	-	-	
	b. januari – maart 2007	15	-	-	
	c. april – juni 2007	3	-	-	

#	Vraag	# bedrijven			
		Ja	Nee	Weet niet	Opmerkingen
	d. juli-september 2007	5	-	-	
	e. oktober - december 2007	5	-	-	
15	Bent u lid van de VRE. Zoniet, geef de reden aan in de kolom opmerkingen.	15	6	-	1 bedrijf: voorzitter moet geen landbouwer/verwerker zijn. 1 bedrijf: contributie gelden? 1 bedrijf: functioneert VRE? 1 bedrijf: pas 10 maanden in bedrijf, en exporteert niet.
16	Vindt u dat de organisatie en/of de doelstelling van de VRE moet worden gewijzigd? Welke veranderingen stelt u voor. Geef dit aan in de kolom opmerkingen.	8	3	8	2 bedrijven: geen reactie. 1 bedrijf: doelstellingen VRE niet bekend. 4 bedrijven: voorlichting, markt info 1 bedrijf: leden meer voorlichten. 1 bedrijf: prijsbeleid, product - markt info. 1 bedrijf: VRE voortouw nemen in de sector. 2 bedrijven: persoonlijke belangen worden gediend. 1 bedrijf: moet als productschap functioneren.

Grafische weergave tabel 4: vragen 11, 12, 15, 16

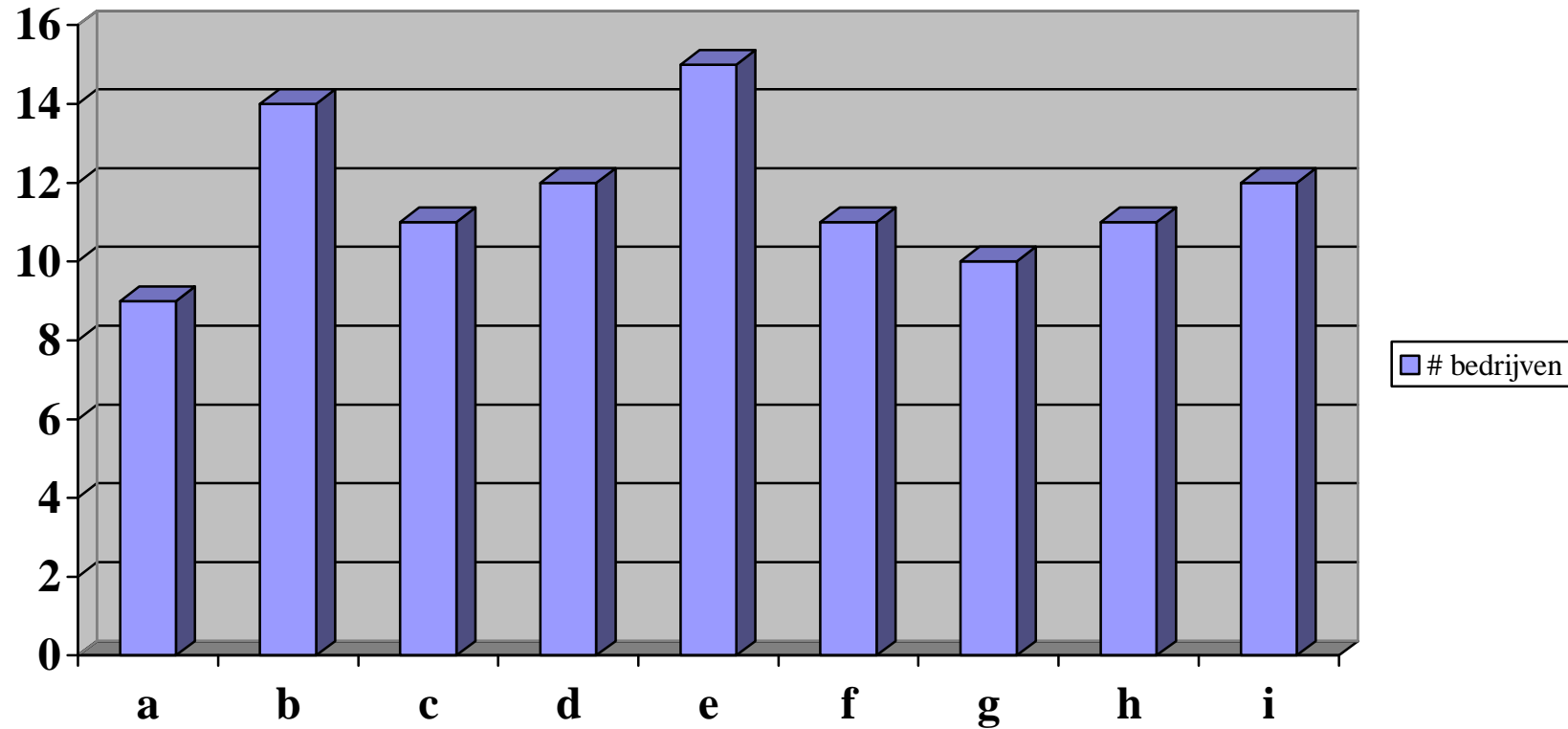
Vr.11: Bent u van plan zelf te investeren in systemen om uw kaf te benutten als energie bron of voor andere toepassingen. Zo ja, geef een korte beschrijving van uw plannen in de kolom opmerkingen.

Vr.12: Bent u van plan zelf te investeren in projecten om de toegevoegde waarde van uw producten te verhogen (rijstolie, ontbijtgranen, moderne verpakkingen, convenience producten). Zo ja, geef een korte beschrijving van uw plannen in de kolom opmerkingen

Vr.15: Bent u lid van de VRE. Zoniet, geef de reden aan in de kolom opmerkingen.

Vr.16: Vindt u dat de organisatie en/of de doelstelling van de VRE moet worden gewijzigd? Welke veranderingen stelt u voor. Geef dit aan in de kolom opmerkingen.

Grafische weergave tabel 4: vraag 13

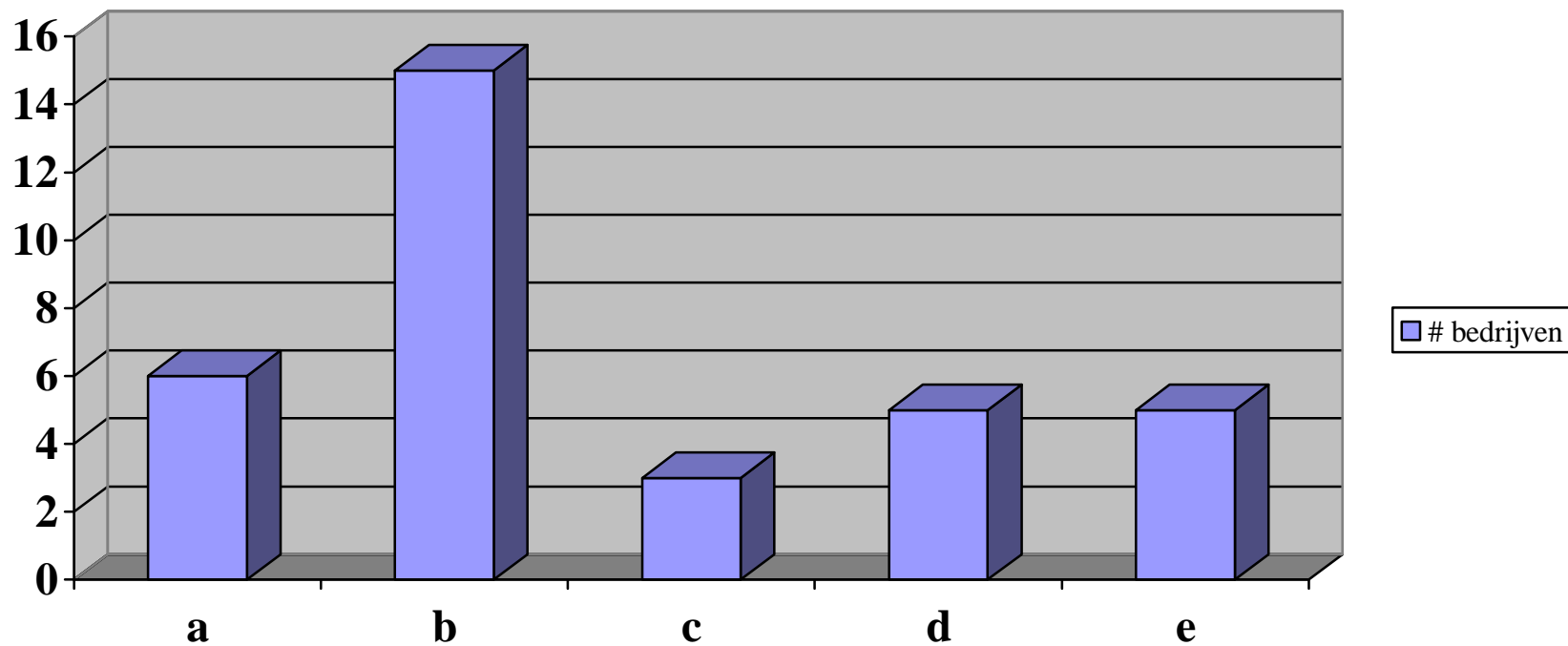

Vr.13: Wilt u een aanvraag indienen voor de Financial Facility. Waarvoor? Indien u reeds een idee heeft van de kosten geef deze aan in de kolom opmerkingen.

- a. Werkkapitaal
- b. Verbetering indeling en aanschaf machines
- c. Verbetering emplacement gebouw
- d. Verbetering padie ontvangst

- e. Verbetering droger
- f. Verbetering padie opslag
- g. Verbetering pelsectie
- h. Verbetering slijpsectie
- i. Verbetering opslag eindproducten

Grafische weergave tabel 4: vraag 14

Vr.14: In welke periode zouden workshops en trainingen het best kunnen worden gehouden.

a. oktober - december 2006

b. januari - maart 2007

c. april - juni 2007

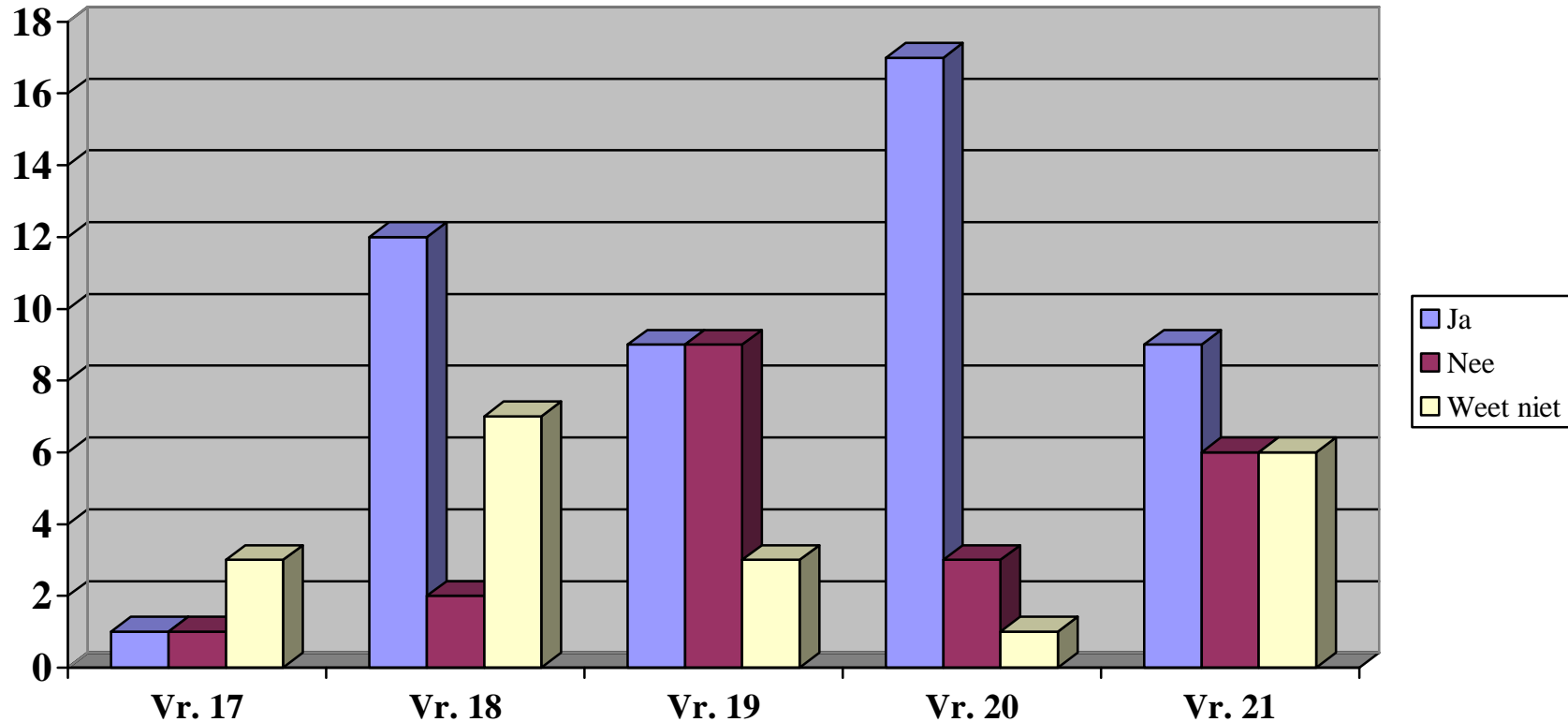
d. juli-september 2007

e. oktober - december 2007

#	Vraag	# bedrijven			
		Ja	Nee	Weet niet	Opmerkingen
17	Wilt u lid worden van de VRE indien de door u gewenste veranderingen zijn doorgevoerd.	1	1	3	
18	Vindt u dat het vergunningenbeleid voor rijstverwerkende bedrijven moet worden herzien als de GMP-code door de industrie en de overheid wordt ingevoerd. Geef in de kolom opmerkingen aan op welke wijze.	11	2	7	1 bedrijf: vergunningen beleid dient transparant te zijn
19	Bent u tevreden met het fabrieksrendement van de huidige rassen? Zo niet, geef een toelichting.	9	9	3	1 bedrijf: geen enkele ADRON ras heeft voldaan. 1 bedrijf: rassen moeten hoger rendement. 1 bedrijf: geen constante pel rendement en kwaliteit (kalk %), geen gelijke rijping, hoge voos %. 1 bedrijf: ADRON 125 voldoet niet. 1 bedrijf: ADRON 111, veel breuk bij verwerking. ADRON 125 geen hoog rendement bij verbouwing. 1 bedrijf: ADRON 125 was goed, nu minder goed. Grovini geeft betere resultaten. 1 bedrijf: ADRON 125 kalk % hoog. 1 bedrijf: veel rood. 1 bedrijf: padi niet homogeen. 3 bedrijven: ADRON 125 goed, maar moet beter. 1 bedrijf: rendement ADRON 125 hoger dan andere lijnen. 1 bedrijf: zeer tevreden over ADRON 125. 2 bedrijven: ADRON 125 wordt nog geëvalueerd.
20	Denkt u dat ADRON post-harvest onderzoek in uw bedrijf kan doen dat leidt tot aantoonbare verbetering in de efficiency en productiviteit. Op welk gebied?	17	3	1	1 bedrijf: drogen, pellen, opslag. 1 bedrijf: drogen, pellen, verbeteren pel rendement. 1 bedrijf: drogen en opslag.
21	Bent u bereid om ADRON daarvoor te betalen?	9	6	6	1 bedrijf: alleen exporteurs betalen levy, terwijl

#	Vraag	# bedrijven			
		Ja	Nee	Weet niet	Opmerkingen
					andere verwerkers die lokaal verkopen ook gebruik maken van diensten en infrastructuur. Zij dienen ook te betalen, in principe worden exporteurs gestraft. 9 bedrijven: no cure, no pay principe.

Grafische weergave tabel 4: vragen 17 - 21

Vr.17: Wilt u lid worden van de VRE indien de door u gewenste veranderingen zijn doorgevoerd.

Vr.18: Vindt u dat het vergunningenbeleid voor rijstverwerkende bedrijven moet worden herzien als de GMP-code door de industrie en de overheid wordt ingevoerd. Geef in de kolom opmerkingen aan op welke wijze.

Vr.19: Bent u tevreden met het fabrieksrendement van de huidige rassen? Zo niet, geef een toelichting.

Vr.20: Denkt u dat ADRON post-harvest onderzoek in uw bedrijf kan doen dat leidt tot aantoonbare verbetering in de efficiency en productiviteit. Op welk gebied?

Vr.21: Bent u bereid om ADRON daarvoor te betalen?

2. Bevindingen

Het onderzoeksresultaat van deze "Needs and Opportunity Analysis" survey heeft uitgewezen dat:

- Van de 24 bedrijven die zijn geënquêteerd, 21 hebben gereageerd. Twee hebben geen belangstelling getoond en één is niet langer in productie.
- Twee bedrijven parboiled rijst produceren. Alle 21 ondervraagden padie verwerken tot cargo. Gebleken is dat van een bedrijf de kernactiviteit de export van cargo is, er vindt geen verdere verwerking plaats.
- Het merendeel van de verwerkers (13) levert cargo aan exporteurs. Twintig van de 21 voorziet de lokale markt van witte rijst.
- Van drie bedrijven is nog niet duidelijk of zij bereid zijn mee te doen aan een drie-daagse workshop met als doel het opstellen van nationale code voor GMP.
- Veertien bedrijven hebben aangegeven bereid te zijn de in de workshop aangenomen GMP standaard vrijwillig te accepteren en in te voeren in hun bedrijf. Eén bedrijf heeft duidelijk gemaakt de standaard in te voeren als het verplicht wordt gesteld door de overheid.
- De meeste respondenten bereid zijn een quality manager aan te stellen in hun bedrijf, echter moet volgens hen, men ervan bewust zijn dat zulke krachten vooral in de districten schaars zijn.
- Het merendeel van de geënquêteerden medewerkers in dienst hebben die meestal de theoretische kennis missen maar wel de praktijkervaring hebben. In de regel vindt training van het personeel plaats op de werkvloer.
- Het gros van de ondernemingen te kennen heeft gegeven hun technische installaties te willen verbeteren. Men wil gaan investeren in de aanschaf en indeling van machines en het verbeteren van de droogsystemen.
- In negen rijstfabrieken kafbranders zijn geïnstalleerd. De intenties om kaf te benutten als energiebron of voor andere toepassingen zijn aanwezig.
- De wil te investeren in projecten om de toegevoegde waarde van producten te verhogen aanwezig is, maar met als voorwaarde dat financiën beschikbaar en markten aanwezig zijn.
- Voor veruit de meesten de periode januari – maart 2007 de beste tijd is voor het deelnemen aan workshops en trainingen. Deze periode is gekend als de "slappe tijd".
- Van de ondervraagden 15 lid zijn van de Vereniging van Rijstexporteurs (VRE) en over het algemeen is men niet tevreden over het functioneren van de organisatie.
- De menigen uiteen lopen over het fabrieksrendement van de huidige rijstrassen.
- Tachtig procent van de reflectanten van de survey positief hebben gereageerd op de vraag of ADRON post-harvest onderzoek in hun bedrijf kan doen dat leidt tot aantoonbare verbetering in de efficiency en productiviteit. Voor velen dient hierbij het "no cure no pay" principe te worden gehanteerd.